

T.B.M.M.
SAADET PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: 6.11.2023
Sayı: 12

10/593

Doç. Dr. Selçuk ÖZDAĞ
Muğla Milletvekili
TBMM Saadet Partisi Grup Başkanı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Gün geçmiyor ki dünyanın yakın ya da uzak bir bölgesinden çatışma, katliam, savaş haberleri gelsin. Zulümlerden zulüm, mazlumlardan mazlum sayar olduk. İyiliğin, kötülüğün, insanlığın ve vicdanın değil, bunların PİAR'ını yapanların itibarlı olduğu bir iklimi yaşıyoruz. Arakan'dan Bosna'ya, Filistin'den Doğu Timor'a, Şimali Afrika'ya, Hindistan'a ve dahi ismini bile bilmediğimiz diyarlardan Doğu Türkistan'a, zulüm gören katledilen, topraklarından sürülen masumların ismi ve sayıları maalesef birer istatistik bile olmuyor.

Doğu Türkistan ve bu bölgede yaşayan Uygur Türkleri, Çin yönetimi altında uzun yıllardır sosyal, kültürel, dini ve insani açılardan asimilasyon ve hatta eldeki bilgilere göre soykırıma varan bir gerçeklik ile karşı karşıyadır. Uygur Türklerine uygulanan ve muhataplarınca birçoğu delillendirilen bu baskı ve ayrımcılık iddialarının, Çin hükümeti ile de irtibata geçilmek suretiyle yerinde tespiti ve bu konuda yapılması gereken çalışmaların belirlenmesi amacıyla Anayasamızın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddelerine dayanarak Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim. 06.11.2023

Selçuk ÖZDAĞ
Muğla Milletvekili
Saadet Partisi Grup Başkanı

GEREKÇE:

Doğu Türkistan 2 milyon metrekareye yaklaşan yüzölçümü ile (1.828.418) nerdeyse Türkiye'nin 3 katı bir büyüklükte, Tibet, İç Moğolistan ve Manchurya gibi "Kızıl Çin" müstemlekeleri dâhil, bütün Çin topraklarının beşte birini teşkil etmektedir. Zengin petrol yataklarına sahiptir.

Doğu Türkistan, esasen kadim Türk topraklarıdır. 1863'te Mehmed Yakup Bey, Kaşgar merkez olmak üzere devlet kurmayı başarmıştır. Doğu Türkistan'da kurulan Kaşgarya devleti Sultan Abdülaziz'e biat etmiş, padişah adına hutbe okutulup, sikke bastırmış, Osmanlı Sancağı çekilmiştir. Çinlilerle olan mücadeleleri için Osmanlı onlara silah göndermiştir.

1933 yılında kısa süreli Doğu Türkistan İslam Cumhuriyeti kurulduğunda başına Osmanlı hanedanından Abdülhamit'in torunu Şehzade Abdülkerim Efendi getirilmeye çalışılmış, olmayınca ABD'ye dönen şehzade, kaldığı otelde bir suikast sonucu öldürülmüştü. Çin istihbaratı tarafından öldürüldüğü konusunda ciddi şüpheler vardır. Bu arada Mao yönetimindeki Çin, 1949 Eylül'ünde Doğu Türkistan'ı işgal edince ülkeden kaçmak zorunda kalan Uygur Türkleri Türkiye Cumhuriyeti'ne sığınmışlardır. Bunlardan biri de herkesin bildiği Doğu Türkistan'ın efsanevi lideri İsa Yusuf Alptekin'dir. Çin yönetimi, 1949 yılında Doğu Türkistan'ı işgal edip bölgeyi "Sincan" (Kazanılmış Topraklar) olarak adlandırdığı tarihten bu yana, Uygur Türkleri başta olmak üzere Müslümanlara yönelik etnik temizlik ve asimilasyon politikası uygulamaktadır. İşgalden bu yana 20 milyon Doğu Türkistanlı katledilmiştir. Doğu Türkistan'ın Barın şehrinde, 5 Nisan 1990 tarihinde Çin ordusu ve silahlı milisleri eliyle, kadın ve çocuklar dâhil binlerce Uygur Türkünün acımasızca kurşuna dizildiği bir katlim yaşanmıştır. Kaşgar, Artuş, Aksu ve Hoten illerinden 10 binden fazla genç insan bu direnişle ilişkilendirilerek tutuklanıp idam edilmiş ve hapis cezasına çarptırılmıştır.

5 Temmuz 2009 tarihi ise, Doğu Türkistan için zulmün peyderpey soykırıma doğru evrildiğinin habercisi olmuş, 26 Haziran'da Çin'in Şavguan şehrine zorla işçi olarak götürülen Uygur Türk'ü kız ve erkeklerin kaldığı işçi yurdu Çinli gruplar tarafından basılmış, binlerce Uygur Türkü genç, Çinli milisler tarafından katledilmiştir. Çin yönetimi 2017'den itibaren milyonlarca Uygur Türk'üne yönelik geniş çaplı tutuklamalar gerçekleştirmeye başlamış, cezaevlerinde öldürme, işkence, zorla kaybetme/çalıştırma/ kısırlaştırma/Çinlilerle evlendirme, cinsel taciz, tecavüz, çocukları ailelerinden ayırarak asimilasyon kamplarına kapatma gibi insanlık dışı uygulamaları sistematik hale getirmiştir.

Ayrıca aydınlar, bilim insanları, öğretmenler, doktorlar, yazarlar ve din insanların ile sanatçılar, sporcular, iş insanları, esnaf ve toplum önderlerini toplama kamplarına kapatarak uzun yıllar, hatta ömür boyu hapis cezalarına çarptırmaktadır. Bunun açık bir şekilde "soykırım ve insanlığa karşı suç" olmadığını kimse inkâr edemez.

Şimdiye kadar AB ve ABD başta olmak üzere 10'dan fazla ülke Çin'in Doğu Türkistan'da Uygur ve diğer Müslüman Türk halklarına uygulamakta olduğu politikalarını bir "SOYKIRIM VE İNSANLIĞA KARŞI SUÇ" olarak tanımıştır. Londra'da kurulmuş olan Bağımsız Uygur Mahkemesi 9 Aralık 2021 tarihinde Çin'in Uygur ve diğer Müslüman Türk halklarına karşı "SOYKIRIM VE İNSANLIĞA KARŞI SUÇ" işlediğine hükmetmiştir.

BM'de 50 ülkenin imzaladığı açıklamada, Çin'in "ağır ve sistematik" insan hakları ihlalleri kınanırken, Uygur Türkleri ve "keyfi olarak özgürlüklerinden mahrum bırakılan herkesi" serbest bırakması gerektiği talep edilmiştir. BM'de Türkiye'nin de desteklediği Çin'in insan hakları ihlallerinin araştırılması önergesi, çoğu Müslüman ülkenin Çin Yönetimi tarafında yer alması sonucu maalesef reddedilmiştir.

Bu dönemde AK Parti iktidarı ise mesela; 2017'de Türkiye ile Çin arasında imzalanan Suçluların İadesi Anlaşmasını üç yıl sonra tam da Çin aşısının (Sinovac) Türkiye'ye sipariş edildiği günlerde onay için TBMM'nin önüne getirmiştir. Mesela CB Erdoğan en son 2019'daki Çin ziyareti sırasında Uygur Türkleri konusunda: **"Çin'in Sincan bölgesindeki insanların Çin'in gelişimi ve refahı içinde mutlu bir yaşam sürdüğü bir gerçektir"** ifadelerini kullanmış, Cumhurbaşkanlığı ise tepkiler yükselince bunun bir çeviri hatası olduğunu söyleyerek zevahiri kurtarmaya çalışmıştır. "Çin'in güvenliğini kendi güvenliğimiz gibi görüyoruz gerek ülkemizde gerek bölgemizde Çin'e yönelik hiçbir olumsuz faaliyete izin vermiyoruz" diyen Binali Yıldırım gibi eski başbakanların bu beyanatları arşivde yerini almıştır.

İktidarın, söze geldi mi kimseye kaptırmadığı mazlumların gür sesi ve hamisi propagandasının ne kadar hamasi olduğunu, birkaç ay evvel Uygur Soykırımı sırasında Uygur Anadili ve Kültürünün Korunması Uluslararası Konferansı & Çalıştayına gösterdikleri ilgiden bir kere daha anladık. Aynı şekilde bundan birkaç yıl önce Prag'da düzenlenen Uygur Konferansına yine dünyanın her yerinden insanlar giderken Türkiye Cumhuriyeti'nin Büyükelçisi olan Egemen Bağış bırakın gelmeyi bir mesaj bile göndermemiştir.

Yine bir hafta önce 30-31 Ekim tarihlerinde, bizimde iştirak ettiğimiz Japonya Ulusal Meclis İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu'nun organize ettiği ve 100'den fazla parlamenter, gazeteci/akademisyenin katıldığı "Uluslararası Uygur Forumu Küresel Parlamenterler Toplantısı'na" iktidar kanadından kimse katılmamıştır.

Doğu Türkistan davasının önderleri Dolkun İsa ve Rabia Kadir konusunda da iktidarın nasıl bir politika izlediğini anlamak zordur. Yaklaşık üç sene önce, çoğunluğunu Batılı ülkelerinin oluşturduğu 39 ülke, Çin yönetimine ortak bir mektup göndermiş, Doğu Türkistan'daki toplama kamplarında zorla tutulan Uygurların derhal serbest bırakılması çağrısında bulunmuştur. İlginç olan ise söz konusu mektupta Türkiye'nin imzasının yer almamasıydı.

Yine başta Avrupa ülkeleri olmak üzere birçok ülkenin soykırım olarak nitelendirdiği Çin'in Uygur Türklerine yönelik asimilasyon politikalarına karşı iktidarın sessizliğine karşı Gelecek Partisi 2021 yılında 100.000 imza kampanyası başlatmıştı. Ama iktidar bunu da görmezden gelmiş, söz konusu mezalimi duyurmak isteyen, yakınlarından haber alamayan Uygur Türklerine hem de Türkiye'de resmen baskı ve şiddet uygulamıştır.

Çin Yönetimi tarafından Uygur Türklerine uygulanan zulme son verilmesi, Doğu Türkistan'daki soykırım politikalarından bir an önce vaz geçilmesi, Uygurlar başta olmak üzere tüm Doğu Türkistan halkının insan haklarını, özellikle de ana dil ve dini inanç özgürlüğünün güvence altına alınması, Doğu Türkistan'a Çinli göçmenleri yerleştirerek bölgenin demografik yapısını değiştirme ve Uygurları asimile etme uygulamalarının sonlandırılması, haksız yere ve keyfi olarak kamplarda/hapishanelerde tutulananların derhal serbest bırakılması, yine kamplarda ya da hapishanelerde tutulan Türk vatandaşlarının serbest bırakılıp Türkiye'ye dönmelerine izin verilmesi, Türk vatandaşı veya Türkiye'de yaşayan Uygurların Doğu Türkistan'da kalan aile fertleri ile irtibata geçmesi, parçalanmış ailelerin birleşmesine imkân sağlanması, Uygur Türklerine uygulanan seyahat kısıtlamalarının bir an evvel kaldırılması gibi iddia ve taleplerin araştırılması, söz konusu iddiaların TBMM tarafından oluşturulacak bir komisyon tarafından mümkünse yerinde incelenmesi için Çin Halk Cumhuriyeti yönetimi ile irtibata geçilmesi konusunda yapılması gereken çalışmaların belirlenmesi insanlık ve vicdan adına aciliyet arz etmektedir.